



ADVIES 2001

Kadervorming

Datum: 20 februari 2020

Voorzitter: Alexandra Smarandescu

Aanwezigen: Isaak Dieleman, Lisa Franken, Jo Baetens, Mieke Heymans, Sabine Ingabire, Mohamed Missaoui, Ines De Geest, Jan Langeroot, Eveline Meylemans, Jad Zeitouni, Maya van de Velde, Ivo Shimwa, Emmy Vandenbussche, Bram Jansen, Felicia Mukendi

De Vlaamse Jeugd Raad, in vergadering op 20 februari 2020, adviseert onder voorzitterschap van Alexandra Smarandescu, en met bovenvermelde aanwezigen unaniem het volgende:

We zijn verheugd met de uitbreiding van het toepassingsgebied van kadervorming en kijken uit naar de verdere uitwerking en implementatie hiervan.

Respecteer het participatief traject in samenwerking met het jeugdwerk. 2

Plan een nieuwe grootschalige evaluatie van de regelgeving kadervorming in het laatste jaar van de legislatuur van de huidige minister. 3

Monitor de uitval van jongeren tijdens het traject en de evolutie in het aantal attesten aan de hand van de KAVO-tool. Bewaak hierbij in het bijzonder de effecten van het afschaffen van het evaluatiemoment. 3

Voer de nieuwe regelgeving snel in (idealiter september 2020) maar zorg voor een overgangperiode van drie maanden met bijhorende overgangsmaatregelen. 3

Voorzie voldoende informatie en begeleiding: organiseer nog een infomoment voor de sector om te duiden welke implicaties de wijzigingen in de praktijk zullen hebben. 4

Hervorm de trajectboekjes en betrek de sector hierbij. 4

Blijf investeren in de gebruiksvriendelijkheid van de KAVO-tool en vraag hiervoor op regelmatige basis input aan de sector. Digitalisering mag geen drempel zijn. 4

Laat jongeren de keuze of ze al dan niet met hun e-ID op de KAVO-tool inloggen. 4

Indien er een regelmatige herziening van de erkenningsdossiers wordt geïnstalleerd, minimaliseer dan de administratieve ballast. 5

Wees transparant over wat er precies gecontroleerd wordt tijdens de controles van het Departement CJM en hanteer steeds dezelfde lijst met criteria. 5

Check tijdens de controle van het Departement CJM of een cursus aan alle vormvereisten voldoet, maar geef vertrouwen aan de begeleiders op vlak van methodieken en begeleidersstijl. 5



1 Situering

Er zijn momenteel 45 organisaties die geattesteerde kadervorming organiseren. De geattesteerde cursussen versterken jonge animatoren, hoofdanimatoren en instructeurs in hun engagement. De trajecten dragen zo bij aan meer kwalitatieve begeleiding in het jeugdwerk. Elke organisatie heeft zijn eigenheid en manier van werken. De regelgeving rond kadervorming is dus vaak een compromis. Ze is niet geschreven op maat van één bepaalde organisatie, maar op maat van het jeugdwerk en de jongeren in Vlaanderen en Brussel. Dit advies is gedragen door de volledige sector als gevolg van een sterk traject dat samen met het Departement Cultuur, Jeugd en Media gelopen werd en waarin iedere organisatie gehoord en tijdig geïnformeerd werd.

Hieronder formuleren we twaalf aanbevelingen. Deze aanbevelingen hebben voornamelijk betrekking op de implementatie en uitwerking van het decreet en komende uitvoeringsbesluit. We zijn als jeugdwerk verheugd over het evenwicht dat doorheen het traject, gelopen met sector en departement Cultuur, Jeugd, Media gevonden werd, tussen werkbaarheid voor organisaties en kwaliteit van de kadervorming. Vanuit dit traject werden voorstellen opgesteld voor de verdere uitwerking van de regelgeving. **We zijn verheugd met de uitbreiding van kadervorming naar de verenigingen die binnen het decreet van 22 december 2017 houdende de subsidiëring van bovenlokaal jeugdwerk, jeugthuizen en jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen worden gesubsidieerd op basis van artikel 5 of 6.** Deze keuze heeft rekening gehouden met het gelopen traject van het jeugdwerk. Er is echter ook een wijziging opgenomen in het decreet die niet in lijn ligt met het gelopen traject. In Artikel 3^o2 wordt bepaald dat het evaluatiemoment uit het decreet geschrapt wordt. Hieronder gaan we kort in op deze wijziging maar geven we daarnaast voornamelijk advies over de implementatie van de regelgeving.

2 Advies

We zijn verheugd met de uitbreiding van het toepassingsgebied van kadervorming en kijken uit naar de verdere uitwerking en implementatie hiervan.

Vanuit de organisaties die binnen het decreet van 22 december 2017 houdende de subsidiëring van bovenlokaal jeugdwerk, jeugthuizen en jeugdwerk voor bijzondere doelgroepen worden gesubsidieerd op basis van artikel 5 of 6, kwam de vraag of geattesteerde kadervorming ook naar hen kan worden uitgebreid. Deze vraag werd voorgelegd aan het participatief traject van het jeugdwerk en werd als gesteund voorstel meegenomen in het verdere traject. We zijn dan ook heel blij te lezen dat deze keuze uiteindelijk ook gemaakt is en kijken uit naar de verdere uitwerking hiervan.

Respecteer het participatief traject in samenwerking met het jeugdwerk.

Geattesteerde kadervormingscursussen vormen mee de kern van vele jeugdwerkorganisaties. Elke wijziging aan de regelgeving hierrond treft de organisaties dan ook in hun dagdagelijkse werking. Daarom is het uitermate belangrijk om de sector steeds uitgebreid te betrekken bij deze beslissingen, samen met het departement. Op het eind van dit huidige traject kwam de optie over het afschaffen van het evaluatiemoment op het laatste moment op tafel (art 3^o2). Er werd last-minute een extra beleidswerkgroep samengeroepen en heel wat organisaties leverden input online. We communiceerden ons door de sector gedragen standpunt, daar werd vervolgens geen rekening mee gehouden. Dit alles doet de vraag rijzen waarom er in eerste instantie nog input gevraagd werd aan de sector. Dit gaat voorbij aan het participatieve traject dat de sector de voorbije maanden gelopen heeft met het departement Cultuur, jeugd, Media op basis van het evaluatieonderzoek dat in het kader van het vorige uitvoeringsbesluit werd gevoerd. We hopen dan ook dat deze beslissing goed en duidelijk gecommuniceerd wordt.

We appelleren het kabinet er daarom op dat de andere voorgestelde wijzigingen, de uitkomsten van dit participatieve traject, maximaal worden meegenomen bij het opstellen van het uitvoeringsbesluit.



Plan een nieuwe grootschalige evaluatie van de regelgeving kadervorming in het laatste jaar van de legislatuur van de huidige minister.

De realiteit waarin jongeren opgroeien verandert voortdurend. We vinden het belangrijk dat de geattesteerde kadervormingscursussen hierop kunnen inspelen en de kwaliteit en kwantiteit van de gelopen kadervormingstrajecten niet afneemt. We vragen een nieuwe grootschalige evaluatie in te plannen tijdens het laatste jaar van de legislatuur van de huidige minister (werkingsjaar 2023-2024). Afhankelijk van de resultaten van deze evaluatie kan de regelgeving, indien nodig, opnieuw voorliggen voor eventuele wijzigingen. In nauw overleg met de sector, zoals dit traject ook startte.

We vragen dat de onderhandelingen over deze aanpassingen in een constructieve sfeer kunnen gebeuren, waarbij op voorhand geen afbakeningen worden gemaakt die het denkproces tegenhouden; alles moet op dat moment onderhandelbaar zijn. Op die manier zorgen we er samen voor dat de regelgeving rond kadervorming op de best mogelijke manier ondersteuning biedt voor jongeren, jeugdwerkers en het Departement.

Monitor de uitval van jongeren tijdens het traject en de evolutie in het aantal attesten aan de hand van de KAVO-tool. Bewaak hierbij in het bijzonder de effecten van het afschaffen van het evaluatiemoment.

Alle jongeren die starten met een traject animator, hoofdanimator of instructeur registreren zich online via de KAVO-tool. Elke stap die zij zetten in het traject wordt hierin vastgelegd. We weten wanneer de jongere de cursus heeft gevolgd, stage heeft gelopen en aan het evaluatiemoment heeft deelgenomen. Nu, conform artikel 3^o2, het evaluatiemoment geschrapt wordt, is het van groot belang dat het departement in samenwerking met kabinet de gevolgen hiervan van dichtbij monitort.

Zoals we al in verschillende adviezen hebben bepleit, kunnen we samen alleen sterker beleid maken als we over gegevens beschikken om keuzes te maken. Het lijkt ons daarom erg interessant om al deze gegevens uit de KAVO-tool te kunnen halen zodat we een goed beeld hebben van een eventuele uitval van jongeren.

Het is cruciaal goed te monitoren hoeveel attesten elk jaar worden gehaald. Sinds de invoering van de nieuwe regelgeving in 2015 was er een daling van het aantal attesten¹. We moeten dit samen met het Departement en het kabinet goed bewaken, de oorzaken ervan onderzoeken en tijdig ingrijpen met ondersteunende maatregelen wanneer deze negatieve trend zich doorzet. De keuze om het evaluatiemoment nu af te schaffen, kon niet gebaseerd worden op cijfers. Onder andere om deze reden is het jeugdwerk geen voorstander van deze afschaffing. Om de effecten van deze maatregel te evalueren, pleiten we er dan ook sterk voor om gedetailleerde cijfers accuraat bij te houden én te ontsluiten. Als deze maatregel niet afdoende blijkt wat betreft de kwaliteit én kwantiteit van de gelopen kadervormingstrajecten, vragen we om deze afschaffing te herbekijken tijdens de volgende grootschalige evaluatie (zie bovenstaand adviespunt).

Voer de nieuwe regelgeving snel in (idealiter september 2020) maar zorg voor een overgangperiode van drie maanden met bijhorende overgangsmaatregelen.

We zijn voorstander om de nieuwe regelgeving zo snel mogelijk in te voeren aangezien het draagvlak ervoor binnen het jeugdwerk groot is. Idealiter wordt deze vanaf de start van het werkjaar 2020-2021 ingevoerd, dus in september 2020. We zijn verheugd deze datum te lezen in het decreet. Omdat niet alle jeugdwerkorganisaties even snel kunnen schakelen, vragen we wel met nadruk om een overgangperiode van drie maanden (wat betekent tot en met november

¹ http://sociaalcultureel.be/jeugd/kadervorming_indekijker.aspx



2020). Tijdens deze overgangperiode zouden jeugdwerkorganisaties de keuze hebben om hun cursussen nog op basis van de oude regelgeving aan te bieden, of al volledig op de nieuwe regelgeving over te schakelen. Zo komen vooral de cursussen in de herfstvakantie niet in de problemen, kunnen trajecten vervolledigd worden volgens de plannen die al voorzien waren (met evaluatiemoment). Wees aandachtig voor cursisten die tussen de twee systemen dreigen te vallen. Indien september 2020 niet gehaald wordt, verwachten we overleg met de sector over de ingang van de nieuwe regelgeving en de bijhorende overgangperiode.

Voorzie voldoende informatie en begeleiding: organiseer nog een infomoment voor de sector om te duiden welke implicaties de wijzigingen in de praktijk zullen hebben.

Voldoende informatie en begeleiding voorzien is cruciaal om de nieuwe regelgeving op een correcte manier te implementeren. Het Departement Cultuur, Jeugd en Media organiseerde reeds twee sterke terugkoppelmomenten naar de sector over de stand van zaken van de wijzigingen aan de regelgeving. Het is essentieel dat er voor de invoering van de nieuwe regelgeving en met extra aandacht voor het afschaffen van het evaluatiemoment, een groot informatiemoment voor de sector komt waarin duidelijk wordt uitgelegd welke implicaties de wijzigingen in de praktijk zullen hebben. Creëer op deze momenten ruimte voor de jeugdwerkorganisaties om vragen te stellen.

Hervorm de trajectboekjes en betrek de sector hierbij.

In het uitvoeringsbesluit staat dat er met een trajectboekje zal worden gewerkt. Het trajectboekje wordt uitgegeven door het Departement Cultuur, Jeugd en Media. Op dit moment ondervinden jeugdwerkorganisaties problemen met dit instrument. We vinden het dan ook uitermate belangrijk dat dit wordt aangepast en dat de sector hierbij uitgebreid zal worden gehoord. We staan klaar om hier samen aan te werken.

Naast deze rechtstreekse adviespunten over het principiële besluit hebben we ook enkele adviespunten over het bredere traject dat gelopen is in kadervorming en over de stappen die in de toekomst nodig zullen zijn.

Blijf investeren in de gebruiksvriendelijkheid van de KAVO-tool en vraag hiervoor op regelmatige basis input aan de sector. Digitalisering mag geen drempel zijn.

Naast alle jongeren die een geattesteerde cursus volgen en zich via de KAVO-tool moeten registreren, moeten ook alle stageplaatsen en cursussen in dit systeem worden ingegeven. Jeugdwerkorganisaties moeten hier sindsdien dus dagelijks en veelvuldig mee aan de slag. Daarom blijft de gebruiksvriendelijkheid van deze tool een absolute prioriteit. De afgelopen jaren werden al verschillende aanpassingen gedaan die de gebruiksvriendelijkheid hebben verhoogd, maar het blijft noodzakelijk hierin te blijven investeren. Aangezien jeugdwerkers en jongeren de topgebruikers zijn van deze tool, lijkt het ons essentieel hun op regelmatige basis input te vragen over pijnpunten van de tool en samen met hen te bekijken welke prioritair zijn.

Laat jongeren de keuze of ze al dan niet met hun e-ID op de KAVO-tool inloggen.

Na de paasvakantie van 2019 werd ingevoerd dat jongeren (vanaf 18 jaar en met een identiteitskaart) zich op de KAVO-tool met hun e-ID moesten inloggen. Niet alle jongeren beschikken echter over hun pincode, een kaartlezer of de juiste



informatie hiervoor. Een nieuwe pincode aanvragen vergt een stevige portie administratie die zeker niet voor elke jongere evident is om te doorstaan. Dit verhoogt de inschrijvingsdrempel enorm. We verwijzen hierbij graag naar de passage in de beleidsnota Jeugd van minister Dalle, waarin de ambitie gesteld wordt om de procedures te vereenvoudigen zonder aan kwaliteit in te boeten, en waarin ook naar digitalisering wordt verwezen.

Wij vinden dan ook dat inloggen met e-ID een keuze moet zijn en geen verplichting. We vragen dat alle jongeren het alternatief krijgen om via een e-mailadres in te loggen. Nu kunnen enkel jongeren onder de 18 jaar en jongeren zonder identiteitskaart op die manier inloggen. We vinden het belangrijk dat digitalisering telkens een middel is om jongeren, jeugdwerkers en de administratie makkelijker en sneller de toegang te geven tot inschrijving, gegevens en kadervorming. Het mag geen doel op zich zijn, zeker niet wanneer het bovenstaande doelen belemmert.

Indien er een regelmatige herziening van de erkenningsdossiers wordt geïnstalleerd, minimaliseer dan de administratieve ballast.

Het erkenningsdossier is een document dat organisaties die geattesteerde kadervorming willen organiseren bij het Departement Cultuur, Jeugd en Media moeten indienen. Ze noteren hierin enkele technische gegevens, hun visie op geattesteerde kadervorming en de manier waarop ze tijdens de cursus aan de decretaal vastgelegde competenties zullen werken. Indien een organisatie die kadervorming organiseert dit erkenningsdossier op regelmatige basis zal moeten herbekijken, willen we benadrukken dat erop moet worden toegezien dat de organisaties hierdoor geen extra administratieve ballast krijgen. Wanneer het dossier nog steeds in overeenstemming is met hoe de cursussen worden georganiseerd, moeten zij dit niet opnieuw samenstellen en moet een simpele herbevestiging een mogelijkheid zijn.

Wees transparant over wat er precies gecontroleerd wordt tijdens de controles van het Departement CJM en hanteer steeds dezelfde lijst met criteria.

Het Departement CJM bezoekt op regelmatige basis geattesteerde kadervormingscursussen. Deze controles verlopen echter niet allemaal op dezelfde manier. Wij vragen meer transparantie over het stappenplan dat de inspecteurs volgen, zodat organisaties zich hier enerzijds voldoende op kunnen voorbereiden en de willekeur anderzijds tot een minimum wordt beperkt.

Check tijdens de controle van het Departement CJM of een cursus aan alle vormvereisten voldoet, maar geef vertrouwen aan de begeleiders op vlak van methodieken en begeleidersstijl.

We vragen de inspecteurs om vertrouwen als basishouding aan te nemen. We hebben uiteraard alle begrip voor de controles op de vormvereisten van cursussen, zoals de begeleiderseisen of het aantal vormingsuren. Als het echter gaat om methodieken en begeleidersstijl, willen we benadrukken dat jeugdwerkorganisaties over heel wat expertise beschikken over informeel en non-formeel leren, en dat kadervorming binnen het jeugdwerk alleen maar sterker kan worden wanneer hier ook het nodige vertrouwen aan wordt gegeven. De jeugdwerkorganisaties vinden de kwaliteit van de cursussen een prioriteit en nemen zelf al verschillende stappen om de kwaliteit hiervan te bewaken. We vragen de inspecteurs daarom om over deze aspecten geen feedback te geven in hun controleverslag.